اخبار کوتاه

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری اعلام کرد آمادگی برای لغو پروازهای نوروزی

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری اعلام کرد: هر پروازی را مسئولان حوزه بهداشتی از ما بخواهند، کنسل می‌کنیم و پول بلیت‌های لغو شده به مردم باز می‌گردد اما اگر مسافری با تست کرونای مثبت پروازش لغو شود، به او بهایی پرداخت نخواهد شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، تورج دهقان زنگنه اظهار کرد: در حال حاضر تنها برای پروازهای خوزستان محدودیت‌هایی از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا و وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اعلام شده است که شامل اجباری بودن ارائه نتیجه منفی تست PCR از سوی مسافران است و به دقت بر روند اجرای درست این پروتکل بهداشتی نظارت می‌کنیم.

وی افزود: تاکنون هیچ دستور یا بلاتکلیفی از سوی ستاد ملی مقابله با کرونا یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی برای محدودیت یا ممنوعیت پروازهای مسافری نیامده است اما اگر در این زمینه مصوبه‌ای داشته باشیم و ابلاغ شود، تابع دستورات هستیم و آن را به سرعت اجرایی خواهیم کرد.

رئیس سازمان هواپیمایی کشوری ادامه داد: تاکنون و بر اساس پروتکل های ابلاغی تنها رعایت محدودیت پذیرش ۶۰ درصدی مسافر در پروازهای داخلی و رعایت الزامات بهداشتی دیگر وظیفه شرکت‌های هواپیمایی است که در این راستا نیز نظارت های لازم صورت می‌گیرد.

زنگنه تاکید کرد: در این روزها و ایام نوروز به شدت نظارت‌ها و ارزیابی‌های خود را تشدید می‌کنیم و به هیچ شخص یا شرکتی اجازه تخطی از پروتکل‌های بهداشتی را نمی‌دهیم. اگر ابلاغیی هم مرتکب تخلف شود ماندنت گذشته و به صورت جدی با او برخورد خواهیم کرد.

قیمت موز کاهش یافت

عضو هیات مدیره اتحادیه بارفروشان از کاهش قیمت موز در بازار خبر داد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، اکبری یاوری در پاسخ به این سوال که آیا واردات موز باعث کاهش قیمت ها در بازار شده است؟ گفت: در ابتدا یک کشتی ۶۰۰۰ تنی موز وارد کشور شد ولی وزارت صنعت، معدن و تجارت (صمت)، اداره گمرکات و قرنطینه همکاری نکردند و این کشتی ۹ روز در کنار اسکله ایستاد و تخلیه نشد.

وی ادامه داد: این موزها سه روز به دلیل بازنشدن ثبت سفارش‌های تجار، سه روز به دلیل مسائل گمرکی و سه روز نیز به دلیل قرنطینه وزارت جهاد کشاورزی معطل شد تا در نهایت تخلیه صورت گرفت.

عضو هیات مدیره اتحادیه بارفروشان اضافه کرد: با تخلیه این بارها موز کیلویی ۵۵ هزار تومان در میدان مرکز میوه وتره بار به کیلویی ۳۰ هزار تومان رسیده است.

وی در ادامه گفت: البته ۶۰۰ کانتینر موز هم از هند وارد شده است و قطعا قیمت موز روز به روز کاهش می یابد و به کمتر از ۳۰ هزارتومان هم خواهد رسید.

مشاهدات میدانی از بازار میوه و سطح شهر نیز موید کاهش قیمت موز نسبت به قبل است. پیش از این نیز اعلام شده بود که قیمت موز از روز شنبه ۱۲ اسفند کاهش خواهد یافت.

بر اساس ابلاغ به نظام بانکی؛ جزئیات ساعت کاری ساتنا و پایا در ایام پایان سال

بخشنامه‌های ابلاغ شده در نظام بانکی حکایت از آن دارد که ساعات پایان کار ساتنا (سامانه تسویه ناخالص) و پایا در ایام پایانی سال تا ۲۱:۳۰ ادامه دارد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، بخشنامه ابلاغی به نظام بانکی حکایت از آن دارد که ساعات کار ساتنا در ۲۷ اسفند تا ۲۹ اسفند برای بخش «دستور پرداخت بین مشتری» ساعت ۲۱ و دستور پرداخت بین بانکی ۲۱:۳۰ خواهد بود.

همچنین ساعات پایان کار ساتنا در حوزه دستور پرداخت بین مشتری در تاریخ ۳۰ اسفند ساعت ۱۴ و دستور پرداخت بین بانکی ساعت ۱۵ خواهد بود.

همچنین در پایا (سامانه‌ای که دستور پرداخت‌های متعدد را از یک بانک به عنوان بانک مبدأ دریافت کرده و بعد از پردازش، آن‌ها را برای انجام به بانک‌های مقصد ارسال کند) نیز ساعت پایان کار برای «چرخه ۱» ساعت ۳:۴۵ دقیقه، برای «چرخه ۲» ساعت ۱۰:۴۵ دقیقه، برای «چرخه ۳» ساعت ۱۳:۴۵ دقیقه، برای «چرخه ۴» ساعت ۱۶:۴۵ و برای «چرخه ۵» ساعت ۱۹:۴۵ تعیین شده است.

ساعت کار پایا در ۳۰ اسفند ماه ابسال نیز همانند روزهای عادی تعیین شده است.

قیمت برخی خودروها کف بازار کمتر از کارخانه شد

رئیس اتحادیه نمایشگاه‌داران خودروی تهران گفت: از ابتدای هفته معاملات به نقطه صفر رسیده اما پیش‌بینی می‌شود نرخ‌ها در بازار روند کاهشی را طی کند.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، سعید موتمنی در مورد وضعیت بازار خودرو در روزهای پایانی سال، گفت: تا یک ماه پیش مصرف کنندگان واقعی در بازار حضور داشتند اما از روز شنبه این هفته، هیچ مشتری در بازار نیست.

رئیس اتحادیه نمایشگاه داران و فروشندگان خودرو تهران افزود: معاملات در نقطه صفر قرار دارد و قیمت‌ها نیز همچنان ریزشی است به عنوان مثال قیمت خودروی پراید ۱۱۱ از ۱۱۲ میلیون تومان به ۱۰۰ تا ۱۰۴ میلیون تومان رسیده است.

وی ادامه داد: قیمت‌ها به سطح آذر ماه رسیده و این روند نزولی ادامه خواهد داشت؛ باید توجه داشت که در صورت افزایش عرضه و کاهش نرخ دلار، قیمت خودرو در بازار کاهش بیشتری خواهد داشت و به زیر قیمت مصوب خواهد رسید. موتمنی افزود: در همین راستا می‌توان به قیمت خودروی کوییک اتوماتیک اشاره کرد که در کارخانه ۲۳۲ میلیون تومان است اما به دلیل افزایش عرضه از سوی کارخانه، نرخ در بازار به ۱۹۸ تا ۲۰۰ میلیون تومان رسیده است.

وی گفت: نکته مهم اینکه قیمت‌هایی که در آگهی‌های اینترنتی ثبت می‌شود نزدیک ۵ یا ۶ میلیون تومان بیشتر از بازار است و مصرف کننده در بازار می‌تواند خودرو ارزان‌تر هم بخرد؛ به عنوان نمونه اگرچه قیمت خودروی پراید ۱۱۱ در آگهی‌ها ۱۰۴ تومان است اما در بازار می‌توان این خودرو را به قیمت ۹۹ تا ۱۰۰ تومان هم خریداری کرد.

موتمنی تصریح کرد: پیش بینی می‌شود در سال جدید نیز قیمت‌ها کاهشی باشد.

خبر بورس

ادامه روند صعودی بورس

بازار سرمایه دیروز هم همانند روزهای گذشته روندی صعودی داشت و شاخص کل بورس بیش از ۹۰۰۰ واحد افزایش یافت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، شاخص کل بورس با ۶۰۶۶ واحد افزایش به رقم یک میلیون و ۲۵۴ هزار واحد رسید. شاخص کل با معیار هم وزن هم ۵۴۵ هزار واحد افزایش یافت و رقم ۴۳۴ هزار و ۸۳۶ واحد را ثبت کرد.

معامله گران این بازار ۷۱۹ هزار معامله به ارزش ۶۴ هزار و ۵۸۱ میلیارد ریال انجام دادند.

صنایع پتروشیمی خلیج فارس، سرمایه گذاری نفت و گاز و پتروشیمی تامین، معدنی و صنعتی چادرملو، توسعه معادن و فلزات، فولاد خوزستان، پالایش نفت اصفهان و بانک ملت نسبت به سایر نمادها بیشترین تاثیر مثبت را روی بورس گذاشتند.

شاخص کل فرابورس هم با ۱۹۸ واحد افزایش رقم ۴۷ هزار و ۴۷۰ واحد را ثبت کرد.

در این بازار ۴۴۶ هزار معامله به ارزش ۴۴۷ هزار و ۴۲۳ میلیارد ریال انجام شد.

پتروشیمی مارون، پتروشیمی زاگرس، پلیمر آریاساول، بیمه پاسارگاد، پتروشیمی تندگویان، بانک دی و سرمایه گذاری صبا تامین نسبت به سایر نمادها بیشترین تاثیر مثبت را روی بورس گذاشتند.

با توجه به گرانی اقلام غذایی:

احضار «خاوازی» و «رزم حسینی» به دادسرای دیوان محاسبات

با توجه به مشکلات به وجودآمده در روزهای پایانی سال و گرانی برخی اقلام غذایی از جمله گوشت مرغ و محصولات کشاورزی، وزرای جهاد کشاورزی و صنعت، معدن، تجارت جهت بیان توضیحات در این باره، به دادسرای دیوان محاسبات کشور احضار خواهند شد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دفتر روابط عمومی و امور بین الملل دیوان محاسبات کشور، با توجه به مشکلات به وجود آمده در روزهای پایانی سال و گرانی برخی اقلام غذایی از جمله گوشت مرغ و محصولات کشاورزی، وزرای جهاد کشاورزی و صنعت، معدن، تجارت جهت بیان توضیحات در این باره، به دادسرای دیوان محاسبات کشور احضار خواهند شد.

این تصمیم، پس از برگزاری جلسه بررسی مشکلات بازار، تولید، توزیع و افزایش قیمت کالاهای اساسی و مصرفی مردم به ریاست دادستان دیوان محاسبات کشور با معاونان وزارت جهاد کشاورزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت و مدیرعامل سازمان شهرداری تهران اتخاذ شده است.

در جلسه مذکور، توضیحات معاونان وزرا در چرایی علل گرانی‌های اخیر قانع کننده نبوده و مقرر شد که وزرای مربوطه با حضور در دادسرای دیوان محاسبات کشور، نسبت به علل ناهماهنگی‌ها و بروز مشکلات معیشتی برای مردم و ترک فعل در این زمینه، پاسخگو باشند.

قیمت شیرینی شب عید اعلام شد

رئیس اتحادیه قنادی، شیرینی و کافه قنادی تهران قیمت شیرینی شب عید را اعلام کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، علی بهره مند با بیان اینکه قیمت شیرینی شب عید همان قیمت های مصوب سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران است، گفت: براین اساس در واحدهای درجه یک قیمت هر کیلو شیرینی زبان، پاپیونی و گل محمدی ۵۰ هزارتومان، کیک یزدی ۳۸ هزارتومان و شیرینی تر کیلویی ۶۰ هزارتومان است.

وی با اشاره به اینکه احتمالا در روزهای آینده تقاضای خرید شیرینی بیشتر می شود، گفت: تمام پرونکل های بهداشتی در تهیه شیرینی در واحدهای صنفی رعایت می شود.

رئیس اتحادیه قنادی، شیرینی و کافه قنادی تهران اضافه کرد: مردم در صورت مشاهده هرگونه تخلف، اعم از گرانفروشی، فروش شیرینی بی کیفیت و یا عدم رعایت پروتکل های بهداشتی می توانند به سامانه ۱۲۴ وزارت صمت گزارش دهند و یا با شماره تلفن اتحادیه صنف قنادان(۶۶۹۴۴۴۱۱) تماس بگیرند که در اسرع وقت توسط اتحادیه پیگیری های لازم صورت می گیرد.

آب سدهای کشور کم شد

آخرین گزارش وضعیت سدهای بزرگ کشور نشان می‌دهد، تا ۲۲ اسفند امسال میزان ذخایر آب در مخزن سدهای کشور به ۲۸ میلیارد و ۱۴۰ میلیون مترمکعب رسیده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، بر اساس آمار بهره‌برداری از سدهای مخزنی کشور تا ۲۲ اسفندماه در سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ از مجموع ظرفیت ۵۰.۵ میلیارد مترمکعبی مخازن سدها، ۵۶ درصد مخازن پر شده است.

بر این اساس، به تبع روند کاهشی بارش‌ها حجم ورودی آب از ابتدای سال آبی ۰۰-۹۹ تاکنون برابر با ۱۶ میلیارد و ۴۷۰ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال آبی قبل از آن (۲۲ میلیارد و ۴۱۰ میلیون مترمکعب)، بیانگر کاهش ۲۷ درصدی ورودی آب به مخازن سدهای کشور است.

این گزارش حاکی است، آخرین وضعیت ذخایر آب در مخزن سدها به ۲۸ میلیارد و ۱۴۰ میلیون مترمکعب رسیده که در مقایسه با سال آبی ۹۹-۹۸ (۳۰ میلیارد و ۶۹۰ میلیون مترمکعب) دارای ۸ درصد کاهش است.

بر اساس این آمار، به تبع میزان ورودی به سدهای کشور، خروجی آب از سدها با کاهش مواجه بوده و تا این مدت ۱۵ میلیارد و ۵۱۰ میلیون مترمکعب خروجی آب از سدهای کشور را شاهد بوده‌ایم، به‌گونه‌ای که در مقایسه با مدت مشابه سال آبی قبل، از کاهش ۲۴ درصدی برخوردار بوده است.

معاون سازمان حمایت خبر داد؛

کشف ۳۵۰۰ میلیارد ریال گرانفروشی در بازار میوه، مرغ و روغن

معاون سازمان حمایت گفت: طی ۱۱ ماه امسال پرونده‌های تخلف در حوزه مرغ و روغن نباتی به ترتیب ۱۱۷ میلیارد تومان و ۳۵ میلیارد تومان تشکیل شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، سید جواد احمدی با بیان اینکه بازرسی‌ها بر بازار کالاها و اقلام اساسی مردم تداوم دارد، گفت: آمار بازرسی سازمانهای صنعت معدن و تجارت استان‌ها نشان می‌دهد که طی یازده ماه سال جاری یک میلیون و ۷۰۲ هزار و ۱۲۷ مورد بازرسی در قالب طرح‌های مختلف نظارتی در خصوص ۱۷ قلم کالا و خدمت اولویت دار در سراسر کشور انجام شده است.

معاون بازرسی و رسیدگی به تخلفات سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان هدف از اجرای این طرح‌های نظارتی را بررسی قیمتها، جلوگیری از دپوی کالاها و اقلام ضروری و پایش عملکرد فعالان اقتصادی در سطح بازار عنوان کرد و افزود: آمار بازرسی‌های انجام شده طی این مدت نشانگر آن است که بیشترین بازرسی‌های مربوط به کالاهای اساسی و استراتژیک شامل فرآورده‌های پروتئینی از جمله گوشت قرمز و گوشت مرغ، مواد لبنی، شکر، روغن نباتی و ... بوده و پرونده متخلفین پس از تحقیقات تکمیلی، جهت سیر مراحل قانونی در اختیار تعزیرات حکومتی استان‌ها قرار گرفته است.

وی افزود: طی این مدت روند بازرسی از اصناف در جلوگیری از تخلفات به خوبی انجام شده و بر اساس قانون با هر گونه گرانفروشی و احتکار به شدت برخورد می‌شود.

وضعیت بازرسی‌های از بازار مرغ و روغن

احمدی گفت: تعداد بازرسی‌های انجام شده در بازار گوشت مرغ و تخم مرغ طی ۱۱ ماه سال جاری، جمعا ۲۱۳ هزار و ۷۳۲ مورد بوده و در همین راستا برای ۱۸ هزار و ۳۲۹ واحد صنفی متخلف برگه گزارش بازرسی به ارزش ریالی بالغ بر یک هزار و ۱۷۴ میلیارد و ۸۶۹ میلیون ریال تنظیم و به مرجع رسیدگی کننده ارسال شده است.

وی افزود: همچنین سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها به منظور جلوگیری از سو استفاده افراد فرصت طلب در بازار روغن نباتی، طی این مدت، با بازرسی از تعداد ۱۰۹ هزار و ۳۸۲ واحد عمده، خرده و انبارهای نگهداری روغن نباتی، تعداد ۴ هزار و ۲۳۶ واحد متخلف را به اتهام گرانفروشی و عدم عرضه، شناسایی و پس از انجام تحقیقات تکمیلی با پرونده‌های تخلف جداگانه جمعاً به ارزش بیش از ۳۵۲ میلیارد و ۳۶۹ میلیون و ۱۶۹ هزار و ۱۲۷ ریال به هیأت‌های رسیدگی به تخلفات صنفی معرفی کردند.

احمدی ادامه داد: طی همین مدت ۲۹۴ هزار و ۵۵ مورد بازرسی بر عملکرد واحدهای صنفی، عمده و خرده فروش و بازارهای میوه در سراسر کشور صورت پذیرفته که ۱۵ هزار و ۴۹۵ واحد متخلف شناسایی و گزارشات با ارزش یک هزار و ۹۷۹ میلیارد و ۸۶۳ میلیون و ۹۰۱ هزار و ۲۲۶ ریال به ادارات تعزیرات حکومتی استان‌ها ارسال شده است.

معاون بازرسی و رسیدگی به تخلفات سازمان حمایت با بیان اینکه بازرسی‌ها با توجه به نزدیک شدن به ایام پایانی سال تشدید خواهد شد، گفت: مردم نباید نگران افزایش قیمت‌ها در ماه‌های منتهی به سال و شب عید باشند زیرا در همین راستا با هماهنگی های مناسبی که با دستگاه‌های متولی امر نظارت بر بازار انجام شده و با بهره گیری از ظرفیت بازرسی اتاق‌های اصناف به‌صورت ویژه رصد و پایش روزانه بازار را در دستور کار خود قرار داده و با تمام قوا روی بازار نظارت می‌کنیم.

وی یادآور شد: همچنین مردم در سراسر کشور می‌توانند گرانفروشی، احتکار و اختفاء عدم اعلام موجودی، عرضه خارج از شبکه، عدم صدور فاکتور و هرگونه تخلف در حوزه اقتصادی را از طریق شماره تلفن ۱۲۴ سازمان حمایت و سازمانهای صمت استان‌ها به ثبت برسانند.

زور دلالان اوراق تسهیلات به رکود بازار مسکن نرسید

در حالی که برخی نوسان‌گیران و دلالان اوراق تسهیلات مسکن بار دیگر بخت خود را برای صعود قیمت اوراق تسهیلات مسکن به کانال ۶۰ هزار تومان آزمودند، اما رکود بازار مسکن نرخ‌ها را ثابت نگه داشت.

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، طی معاملات شنبه ۲۳ اسفند فروردین، قیمت برخی نمادهای زیرمجموعه اوراق گواهی حق تقدم تسهیلات مسکن به باره ۶۰ هزار تومان افزایش یافت اما در معاملات یکشنبه ۲۴ اسفند قیمت اوراق تسهیلات مسکن به کانال ۵۰ هزار تومانی بازگشت. اگرچه در برخی معاملات دیروز اوراق تسهیلات مسکن نیز قیمت تعدادی از برگه‌ها تا حدود ۶۳ هزار تومان رسید، اما میانگین قیمت تقریباً همه نمادها زیر ۶۰ هزار تومان و از ۵۷ تا ۵۹ هزار تومان در نوسان بود.

شکست نوسان گیران در مقابل رکود بازارمسکن

این در حالی است که برخی نوسان بگیران و دلالان اوراق تسهیلات مسکن در معاملات سعی داشتند تا برگه‌های مورد نظر خود را تا حدود ۷۰ هزار تومان قیمت گذاری و به فروش برسانند اما با توجه به اینکه بازار مسکن در حدود ۳ ماه گذشته با حداقل تعداد معاملات مواجه شده به نظر می‌رسد رکود این بازار مانع از سودجویی دلالان اوراق تسهیلات مسکن شده است. گزارش‌های اخیر بانک مرکزی از وضعیت ماهانه بازار مسکن حکایت از افت ۷۰ درصدی تعداد معاملات مسکن در بهمن ماه امسال نسبت به بهمن سال گذشته دارد؛ در حالی رشد قیمت مسکن افزایش حدوداً دو برابری داشته است که هم قدرت خرید تازه واردها به بازار مسکن را به شدت کاهش داده و هم قدرت رقم فعلی وام مسکن در برابر ارزش ملک را تقریبا بی اثر کرده است.

در حال حاضر با توجه به میانگین قیمتی متری ۲۸ میلیون تومان در پایتخت که سبب شده تا یک واحد ۵۰ متری به ۱ میلیارد و ۴۰۰ میلیون تومان برسد، وام مسکن ۲۴۰ میلیون تومانی تنها توانایی پوشش حدود ۶ متر از واحد ۵۰ متری را دارد.

تابلوی تسه سرخ پوش شد

همچنین علی رغم آنکه تابلوی معاملات اوراق تسه سرخ پوش بود، با این حال ریزش قیمت‌ها در هیچیک از نمادهای زیرمجموعه تسه بیش از منفی ۳ درصد نبوده و صرفاً دو نماد تسه ۹۸۰۵ (اوراق مسکن مرداد ۹۸) ریزش منفی ۳.۸ خ داد؛ در سایر نمادهای معاملاتی اوراق تسهیلات مسکن، کاهش قیمت‌ها منفی یک تا ۲ درصد بود.

عقب نشینی خریداران مسکن و دارندگان تسه از بازار اوراق تسهیلات

تعداد برگه‌های به فروش رسیده نیز در اکثر نمادهای معاملاتی اوراق تسهیلات مسکن با کاهش شدید نسبت به روزهای رونق بازار مسکن مواجه شده است؛ بیشترین برگه‌های فروخته شده به نماد تسه ۹۹۱۱ (اوراق مسکن بهمن امسال)، با ۱۷ هزار برگه و سپس به تسه ۹۹۱۰ (اوراق مسکن دی ماه امسال)، با ۱۲ هزار برگه اختصاص داشت.

در سایر نمادها هم تعداد فروش اوراق مسکن کمتر از هزار برگه بود؛ به نظر می‌رسد هم دارندگان این برگه‌ها به رونق بازار مسکن در سال آینده امیدوارند و از همین رو، از بازار اوراق تسهیلات عقب نشینی کردهاند و هم متقاضیان خرید مسکن به ادامه روند کاهشی قیمت مسکن در سال آینده امید بستهاند که همین موضوع به کاهش معاملات اوراق تسهیلات دامن زده است.

هزینه دریافت وام مسکن؟

با در نظر گرفتن میانگین قیمت هر برگه تسهیلات مسکن تا ۵۸ هزار تومان، زوجین تهرانی متقاضی دریافت وام ۲۴۰ میلیون تومانی خرید مسکن می‌بایست برای خرید ۴۸۰ برگه ۵۰۰ هزار تومانی گواهی حق تقدم استفاده از تسهیلات مسکن، ۲۷ میلیون و ۴۸۰ هزار و وام ۱۴۰ میلیون تومانی فردی خرید مسکن، ۱۶ میلیون و ۲۴۰ هزار تومان هزینه کنند.

یادداشت

واکسن تورم چرا به ما نرسید؟

تیتر اول «دنیای اقتصاد» در روز سه‌شنبه هفته پیش باید زنگ هشداری جدی تلقی شود که از حرکت مجدد نقدینگی به کمیتگاه حکایت دارد. نقدینگی از دو جزء مذاب (اسکناس و حساب‌های جاری) و منجمد (حساب‌های پس‌انداز یا شبه‌پول)...

... تشکیل شده است که چنانچه در بخش مذاب متراکم شود، آثار مخرب آن ویرانگرتر خواهد بود. رشد بخش مذاب نقدینگی، روی دیگر سبقت تورم انتظاری از نرخ بهره اسمی است که علائم آن به سرعت در رشد غیرواقعی و حبابی بازارهای دارایی اعم از دارایی‌های مالی مثل سهام یا دارایی‌های واقعی مثل ملک و سپس شاخص قیمت خرده‌فروشی نمایان می‌شود. روند این متغیر که در آذرماه به صفر رسیده بود، مجددا در دو ماه اخیر روند فزاینده به خود گرفته است. اینجا جایی است که سیاست‌گذار پولی هیچ راهی جز دو گزینه ندارد: یا متغیرهای اثرگذار بر افزایش تورم انتظاری را مهار کند یا نرخ بهره واقعی را از زیر صفر خارج کند. در غیر این صورت، همان اتفاقی می‌افتد که از ابتدای سال‌جاری افتاد و حبابی بزرگ دور دارایی‌های مالی شکل گرفت که ترکیدن آن، خسارتی سنگین برای صاحبانش به بار آورد.

اما سوال اینجاست که چرا در دنیایی که روش‌های پیشگیری از این فجایع کشف شده و تجربیات عدم واکسیناسیون اقتصاد در مقابل شوک‌های قیمتی، چونان درس عبرتی مقابل چشمان ماست شاهد تکرار چندباره تلاطمات قیمتی در اقتصاد ایران هستیم؟ آیا راه‌حل‌های جهانی که در عموم کشورها از غرب گرفته تا شرق و حتی کشورهای اسلامی به‌کار گرفته‌شده و میانگین تورم جهانی را به ۳درصد کاهش داده است برای سیاست‌گذاران اقتصادی ایران دردسترس نیست یا مهارت استفاده از این راه‌حل‌ها وجود ندارد؟ پاسخ منفی است؛ چون این راه‌حل‌ها دردسترس هستند و مهارت واکسیناسیون اقتصاد با این راه‌حل‌ها وجود دارد؛ اما مشکل آنجاست که تصمیم‌گیران اقتصادی هم خود فوبیای استفاده از این واکسن را دارند و هم از جسوری ذی‌نفعان تورم در هراس هستند که با نقاب فعال اقتصادی مشغول تورم‌خواری هستند و هر حرکتی برای مهار تورم را تخطئه می‌کنند.

شبیه‌سازی موضوع بسیار ساده است. می‌توانیم اتفاقاتی را که از ابتدای سال‌جاری در اقتصاد ایران شاهد بودیم به‌عنوان یک صورت‌مساله برای هر اقتصاددانی در چهارگوشه این کره خاکی (جز ونزوئلا) طرح کنیم و بپرسیم در مقابل این روندها چه واکنش سیاستی باید صورت می‌گرفت که نگرفت؟ آنچه در سه چهار ماه اول سال جاری شاهد بودیم سبقت نجومی رشد قیمت در بازار دارایی‌های مالی از رشد بخش واقعی اقتصاد بود که در همه کشورهای جهان، مهم‌ترین آژیر بی‌ثباتی اقتصادی تلقی و با واکنش فوری سیاست‌گذار پولی مواجه می‌شود. واکسن جهانی مقابله با این وضعیت نیز نه دخالت دستوری بلکه «عملیات بازار باز» برای جلوگیری از سرازیر شدن بخش مذاب نقدینگی به بازار دارایی‌هاست تا از ایجاد التهاب و شکل‌گیری حباب در این بازارها پیشگیری شود. علت اصلی شکل‌گیری حباب همان‌گونه که گفته شد سبقت تورم انتظاری از نرخ بهره اسمی است و این عملیات دقیقا برای خنثی‌سازی این سبقت طراحی می‌شود.

عملیات بازار باز از طریق فروش اوراق بدهی باعث جمع‌آوری بخش مذاب نقدینگی می‌شود و تا زمانی که نرخ بهره اوراق بدهی از زیر صفر خارج شود، ادامه می‌یابد. طبیعی است تغییر سیاست پولی از دالان سیاست‌گذاری به بازار پول و بانک‌ها منتقل می‌شود و به جای تبدیل شبه‌پول به پول، وضعیتی معکوس را حاکم می‌کند. اگر این تغییر وضعیت صورت نگیرد، ممکن است منابع بانکی هم در خدمت شکل‌گیری حباب قرار گیرد که وضعیت آشنایی در ایران و البته تاریخچه حباب‌های جهانی است. این تنها واکسنی است که برای پیشگیری از تورم در جهان تجویز می‌شود و البته همه حباب‌بازان و سوداگران مخالف این واکسن هستند؛ ولی با استقلال تدریجی بانک‌های مرکزی در جهان طی چهار دهه اخیر حتی اتلاف حباب‌بازان با قدرت سیاسی هم نتوانسته است باعث بازگشت به عصر تورم‌خواری شود.

راه جایگزین برای «مهار تورم» همان راهی است که ناگفته پیداست چه فاجعه‌ای به‌دنبال دارد. البته این فاجعه اگرچه برای عامه مردم به‌ویژه صاحبان درآمدهای ثابت، کمرشکن است، اما گویا برای موج‌سواران تورم که روی این اسب‌های رم‌کرده نشسته‌اند، بسیار لذت‌بخش است و شاید به همین دلیل است که اینان مکررا سیاست‌گذار را نسبت به واکسیناسیون ضدتورمی دچار فوبیا می‌کنند تا در همچنان بر همین پاشنه بچرخد.

علی میرزاخانی
Alborz.payam@gmail.com